

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

An iuramenti obligatio, antequam praestetur, impediri possit. Punct. 13.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

sunt aliqui casus in quibus videtur non esse permittitur interposita persona iurare; hi sunt cum a iure cauetur, vt propria manu tactis Euangelis, aliterve solemnitatibus Iuramentum præstetur; iuxta Textum in c. si verbis el. *segundo de sententia excommunicacionis*, & docet Couarr. de pactis l. p. §. 5. n. 8. Azor. l. p. lib. 1. c. 7. *quæst. vii.* Sanch. c. 13. *num. 23.* Bonacina d. d. *disput. 4. quæst. 1. p. 10. num. 4.* Item si testificari debeas in aliqua causa; hæc enim testificatio medio procuratore non permittitur, Couarr. Azor. Sanchez & Bonacina *suprà*, Iuramentum vero fidelitatis quo Vasallus Domino feudi fidelitatem promittit, bene potest per procuratorem præstari; per Textum in cap. 1. §. *verum de statu regular.* in 6. Et licet ibi requiratur Domini consensus, hoc tamen est quando Vasallus potest commode per seipsum præstare Iuramentum. Si enim legitime impeditus esset, etiam Domino invito posset Iuramentum hoc per procuratorem præstare. Sic alios allegans Couarr. de pactis l. p. §. 5. *num. 8.* Mariengo lib. 5. *recopilat. tit. 10. l. 6. Glossa 2. num. 15.* Sanch. lib. 3. c. 13. *num. 21.* Suar. lib. 2. de Iuram. c. 3. l. *num. 7.* Bonacina *tom. 2. disput. 4. quæst. 1. p. 10. in fine.*

PUNCTVM XIII.

An Iuramenti obligatio antequam præstetur impediri possit?

SVMMARIVM.

1. Proponitur ratio difficultatis in potestate civili.
2. Potest potestas civilis vires Iuramenti impedire.
3. Sic factum est in Regno Castellæ, & Portugaliæ.
4. Quis sit finis harum legum?

De potestate civili est dubitatio. Nam de Ecclesiastica nemini dubium esse potest, cum id factum fuerit in Trid. *sess. 2. c. 26. de regular.* Vbi redditur Iuramentum irritum appositum renunciationi bonorum à quocumque facte ante bimestre præcedens professionem. Ratio vero difficultatis est: quia Iuramenti obligatio est spiritualis. Nequit ergo secularis, & civilis potestas de ea disponere. Deinde civilis potestas impedire non potest Ecclesiasticam iurisdictionem. At si vires Iuramenti impedire posset iurisdictionem Ecclesiasticam impediret; cum medio Iuramento iurans efficiatur iurisdictionis Ecclesiasticæ Ergo.

Ob has rationes plures Doctores censent potestatem civilem prohibere tantum posse, Iuramentum apponi in unquam tamen impedire. Imò neque impedire posse vires illius; si contractibus alijs licitis apponatur; tamen contractibus, quibus Iuramentum apponitur irritos, & nullos reddiderit. Sic docere videtur Couarr. de pactis l. p. §. 1. *num. 8.* Barbosa leg. 1. §. 1. *num. 70. c. 7. ff. de iure iuramento, expressè dicit lib. 1. de matrimonio c. 30. num. 15.* Parladous lib. 2. *verum quod iudicatum cap. 1. Vitaldus ad Donellum lib. 2. c. 17. in notis litera, A. in fine, & litera, P. Mouentur;* quis ex eo quod Iuramentum efficiat contractus iure positio inualidos, non efficitur ipsum Iuramentum inualidum esse; alijs Iuramentum solvendi vltimas, illaque non repetendi esse; inualidum, cum efficiat contractum iure valitum.

Ceterum dicendum est; non solum posse potestatem civilem vires Iuramenti impedire, sed etiam sic factum esse in Regno Castellæ, l. 10. c. 11. *tit. 1. lib. 4. compilat.* & in Regno Lusitanie restatut Molina *tom. 1. tract. 2. disp. 149. vert. ex his collig.* & *veit. quoad potestatem.* Pinelus leg. 2. C. de rescindenda *venditione* §. p. cap. 1. *num. 11.* Guicci. in Authent. *Sacramenta puerum* à *num. 46.* c. 15. Mariengo lib. 5. *compilat. tit. 2. l. 2. Gloss. 3. num. 7.* c. 12. & *latus l. 2. tit. 8. Gloss. 8. l. 1. tit. 18.* Gloss. 5. Sanch. lib. 3. c. 22. *num. 10.* Lessius lib. 2. c. 42. *duo. 12. num. 55.* c. 56. Bonac. *tom. 2. disput. 4. quæst. 1. de Iuram. punct. 17. num. 1.* Basilus Legionens. lib. 12. de sponsalibus *cap. 8. à n. 38.*

Quòd id fieri possit videtur omnino manifestum. Lex namque civilis reddere potest inhabilem ad acceptandam promissionem hac vel illa forma præstam. Sed absque acceptatione promissionis Iuramentum obligationem non inducit. Ergo. Deinde potest lex civilis condonare, seu remittere obligationem eo ipso, quòd i. intentetur. Cum enim Iuramentum promissionem non obliget, si is, in cuius fauorem est præstitum, statim remittat obligationem, eadem ratione non obligabit si superior nomine ipsius eandem obligationem remittat. Præterea impedire potest Iuramenti obligationem, si ipsius executionem ob bonum publicum prohibeat. Quia hæc prohibicione facta executio Iuramenti illicita est. Cessat ergo illius obligatio; cum esse non possit Iuramentum vinculum iniquitatis. Adde, eo ipso quo lex contractum nullum, irritum faciat, impedit Iuramenti obligationem. Non enim Iuramentum obligatorum esse potest, cuius materia vana est, & inutilis, præ-

termitti namque debet honestas in obiecto Iuramenti, vt Iuramentum licitum & obligatorum sit. At posita nullitate contractus nulla honestas in obiecto Iuramenti relinquatur. Non fidelitatis, & iustitiæ; cum nullum ius patri acquiratur. Non charitatis proximi; quia nulla adeit ibi redemptio vexationis, vt in vituram contracta, non religionis, quia Iuramentum non constituit suum obiectum in materia religionis; sed in suo genere immutatum relinquit. Ergo obligatorum esse non potest.

3. Ob has rationes censeo; non solum potestatem civilem posse vires Iuramenti impedire; sed in facto in Regno Castellæ, & Portugaliæ impedisse. Nam in leg. 10. c. 11. *tit. 1. lib. 4. noua collectionis.* statuitur sub quatuor poenis imponendis, cum iurantium creditori, tum Tabellioni; ne contractibus apponatur Iuramentum, etiam appositum fuerit, obligatio annullatur. Annullata ergo obligatione contractus, & personæ redduntur inhabiles ad contrahendum, & obligatio omnino remittitur & materia prohibetur, & incapax obligationis redditur, cessat ergo Iuramenti obligatio. Deinde l. 22. *titul. 11. lib. 5. recopilat.* prohibentur filiifamilias & minores emere, aliòve titulo accipere ad creditum per se, vel per interpositam personam; imò etiam maiores sint, non possunt se obligare solvere dilata solutione ad tempus, quo hæreditatem adierint, & omnes hæc obligationes, & contractus annullantur. In Regno vero Portugaliæ cauetur, nullum esse contractum, cui Iuramentum apponatur sine licentia Regis consilij, vt restatut Pinelus, & Molina locis supra allegatis.

4. Finis harum legum non est impedire extensionem iurisdictionis Ecclesiasticæ; sed obuiare fraudibus quæ ob reuocatum in his contractibus iurisdictionem Ecclesiasticam solent intervenire, vt ex ipsismet legibus constat, qui suis sanctissimus est; neque libertati Ecclesiasticæ præiudicat & ex his patet ad rationem dubitandi num. 1. positam; excipiuntur in supradictis legibus aliquot casus quibus Iuramentum apponi potest. Primus, cum Lici reddidit Ecclesiasticam, & Ecclesiasticorum conducant. Secundus, si contractus seculo Iuramento nulli sint, vel rescindendi. Tertius, si celebrentur venditiones, alienationes, & donationes perpetuæ, compromissa, contractus dotis, & artharum; si vnus ex contrahentibus clericus sit. Vide Guicci. Authent. *Sacramenta puerum, C. si aduersus venditionem* à *num. 159.* Vbi tractat, qua ratione transgressores harum legum excusari à poena possunt.

Ad fundamentum suar. Couarr. & aliorum respondeo; prohibitio & annullatio contractus Iuramentum prohibitum, & annullatum esse, vt potest cadens supra materiam indebitam; neque exemplum de contractu vituram valet, quia ibi honestatur illa promissio solvendi vitutas; tamen nulla sit ob vexationis redemptionem: Et ita pertinet ad charitatem propriam quod in alijs contractibus nullis, præcipue cum nulli sint ob bonum publicum; locum non habet.

PUNCTVM XIV.

Qua ratione Iuramentum interpretandum sit?

SVMMARIVM.

1. Semper interpretandum est Iuramentum, ut quoad minus fieri possit obligationem inducat.
2. Explicatur textus in cap. clericus, de iureiurando.
3. Item lex diem proferre ff. de arbitris, qui iurans stare sententia arbitri lata certa die, an obligetur si dies prorogetur? Aliqui affirmant: Verius est non obligari.
4. Iuramentum restringendum est iuxta naturam actus super quem cadit.
5. Iurans dare Petro equum, non tenetur dare, si Petrus quod promissit, non seruat.
6. Qualiter intelligatur Iuramentum de fidelitate alicui præstanda, illique non esse contrarium?
7. Iurans parere sententiæ potest appellare.
8. Iurans obedire superiori, cessat obligatio, si ab officio remoueat.
9. Iurans stare sententia arbitri sub certa poena, non obligatur ad utrumque.
10. Iurans non expellere conductorem, expellere potest si personam biennio non soluerit.
11. Iurans fideiussionem solvere, non debet quosque principalis excusatur.
12. Iurans solvere pecuniam mutuatam, poterit intra biennium exceptionem opponere non numerata pecunia.
13. Iurans dare aliquid absenti non obligatur quousque ipse, vel alius, nomine ipsius valide accipiet.
14. Iurans non resignare beneficium vel non commutare, non obligatur religionem ingrediens.